

STUDIUL 1

LEGILE EXISTENTE EN VREMEA LUI ISUS

În acest trimestru vom vedea diferite forme de legi care existau în timpul Domnului Hristos. Știi că aceasta este foarte important pentru că dacă nu cunoaștem contextul în care se folosea cuvântul LEGE este posibil să comitem grave greșeli de interpretare.

Vom începe prin a analiza legile romane. În timpul Domnului Hristos legile romane se aplicau și în Palestina, iar poporul trebuia să respecte aceste legi. Conducătorul roman pentru acea regiune era în acel moment Pilat din Pont, care a domnit între 20-37 e.n., astfel că în mandatul lui s-a desfășurat lucrarea Domnului Hristos și răstignirea Lui. Guvernatorul avea putere judiciară, militară și financiară, dar cu o anumită limită. Locuia în Cezarea, nu departe de Ierusalim, și dispunea de o armată modestă în Ierusalim, în fortăreața Antonia. În zonă mai existau și alte fortărețe dispersate.

În timpul sărbătorilor, guvernatorul era însoțit de o escortă, care slujea de pază și prevenire a posibilelor mișcări de stradă. Pilat era cunoscut ca o persoană inflexibilă, arbitrară și nemiloasă, totdeauna preocupată să impună respectarea legilor romane. În Luca 2,1-5 găsim că în zilele în care Maria era pe punctul de a naște, guvernatorul a emis un decret ca toți să participe la un recensământ, fapt ce i-a determinat pe Iosif și Maria să meargă la Betleem. În aceste condiții, te rog să analizezi cu mine acest cadru: Maria putea să nască în orice moment și ar fi avut o scuză plauzibilă să nu participe la recensământ. Totuși a decis să meargă, în ciuda situației delicate în care se află. De ce a luat această decizie? Cu siguranță, nu a fost numai pentru că ar fi fost pedepsită, ci putem observa respectul pe care ei îl manifestau față de autorități. Aceasta este o lecție valoroasă care ar trebui să fie învățată. Suntem cetățenii acestui pământ, iar creștinul ar trebui să fie primul care să respecte legile.

În timpul Domnului Hristos existau ordine guvernamentale care cu siguranță erau considerate legi. Acestea au fost primele forme de legi menționate în Noul Testament în această perioadă, iar acest fapt este important să-l păstrăm în minte pentru acest trimestru în care vom vorbi despre legi.

Al doilea tip de legi pe care le găsim în Israel sunt cele civile, legi pe care le găsim în Pentateuc și care aveau de-a face cu viața de zi cu zi a poporului. Aceste legi au fost date poporului încă de la ieșirea din Egipt în drumul lor prin deșert spre Canaan. Mai târziu, aceste legi au rămas valabile, fiecare israelit fiind condus de aceste legi civile, iar sinedriul era cel care răspundea de respectarea lor. Sinedriul sau sanhedrinul, care înseamnă „a se așeza laolaltă”, era instituția cea mai importantă a societății iudaice, un fel de parlament cu putere legislativă, executivă și juridică, puterea sa fiind limitată doar de conducerea romană, adică în acest caz de guvernator. În perioada romană, sinedriul avea 71 membri aleși dintre bătrânii care reprezentau aristocrația laică, cât și dintre preoții care nu mai erau în funcție sau care se ocupau cu scrierea legii, toți aceștia făcând parte în general din partida fariseilor. Conducătorul sinedriului era Marele Preot, iar responsabilitatea acestuia era să conducă poporul sub guvernarea romană. Marii preoți din timpul Domnului Hristos au fost Ana și Caiafa. Sinedriul își exercita puterea în baza legilor iudaice, legi recunoscute ca legi ale imperiului pentru toți iudeii care trăiau pe teritoriul roman. Deciziile acestuia aveau putere de lege, iar romanii le respectau. Jurisdicția acestuia cuprindea domeniul religios și tot ce aparținea legilor iudaice, singura limită fiind condamnarea la moarte, decizie care aparținea exclusiv guvernatorului roman.

Poporul iudeu trebuia să respecte legile civile, care erau legi particulare și uneori chiar ciudate. De exemplu, în acest studiu se menționează legea martorilor. E interesant că, dacă cineva comitea o infracțiune, sinedriul se aduna pentru a analiza cazul. Dacă nu existau probe materiale erau chemați doi martori, iar dacă vinovatul era condamnat să fie omorât cu pietre, primii care trebuiau să arunce cu piatra erau chiar martorii. Ca în cazul lui Isus, când s-au căutat martori mincinoși pentru a-L putea răstigni. Să vedem ce spune Matei 26:59-61:

59. *Preoții cei mai de seamă, bătrânii și tot Soborul căutau vreo mărturie mincinoasă împotriva lui Isus, ca să-L poată omorî.*

60. *Dar n-au găsit nici una, măcar că s-au înfățișat mulți martori mincinoși. La urmă au venit doi,*

61. *și au spus: Acesta a zis: „Eu pot să stric Templul lui Dumnezeu și să-l zidesc iarăși în trei zile”.*

Aceasta era una dintre legile civile, după care era condus poporul în acea perioadă, iar când vorbim de legi, pe lângă legile romane, trebuie să ne gândim și la legile civile.

Al treilea tip de legi care existau în acele timpuri erau legile ceremoniale, legi care aveau legătură cu jertfele și darurile. Este necesar să ne amintim că Isus nu-și dăduse încă viața ca jertfă, așa că jertfele de animale încă mai îndreptau atenția spre jertfa Fiului lui Dumnezeu, care urma să fie adusă pe Calvar. Un exemplu de acest tip de lege ceremonială îl găsim în Levitic 2:14-16:

14. *Dacă vei aduce Domnului un dar ca jertfă de mâncare din cele dintâi roade, să aduci ca dar de mâncare din cele dintâi roade ale tale, spice coapte de curând, prăjite la foc și boabe noi pisate.*

15. *Să torni untdelemn pe ele, și să adaugi și tămâie; acesta este un dar de mâncare.*

16. *Preotul să ardă ca aducere aminte o parte din boabele pisate și din untdelemn, cu toată tămâia. Acesta este un dar adus ca jertfă de mâncare, mistuită de foc înaintea Domnului.*

Sunt aici câteva detalii demne de luat în seamă. Existau proceduri care împlineau legile cu privire la activitățile din Sanctuar, și toate aceste proceduri împlineau în acest fel legile ceremoniale. Dar când Isus a murit pe cruce, perdeaua din Sanctuar s-a rupt, iar aceste legi au încetat să mai fie utile, pentru că începând cu acel moment nu mai erau necesare jertfe de animale, Isus Însuși aducând acest sacrificiu. Implicit, funcția preoților înceta, având în vedere că odată înviat, Domnul Isus a îndeplinit El Însuși lucrarea de Mare Preot în Templul ceresc. Fără îndoială că, atâta timp cât Isus încă era în viață, era normal ca legile ceremoniale să fie valabile, iar Isus a menționat acest lucru de multe ori .

Până acum am studiat despre legile romane, legile civile și legile ceremoniale ale poporului iudeu.

Acum vom urmări un alt tip de legi existente în timpul Domnului Hristos. Mă refer la legea rabinică, ce era o compilație de legi rabinice care includeau tradiții și hotărâri rabinice cu privire la anumite aspecte din viața poporului. Se mai numea și legea iudaică sau legea morală mozaică. Atenție, nu legea mozaică, adică Torah – Cele 10 porunci, ci legea morala mozaică Halaha (en ebraică: הלכה care înseamnă „a merge”), conținând 613 porunci, care nu erau incluse în legile penale sau civile ale conducerii seculare.

La fel ca și în alte culturi, în iudaism nu se face o delimitare clară între viața religioasă și cea nereligioasă, astfel ca Halaha nu reglementa doar practica și viața religioasă, ci și problemele cotidiene.

Aceasta lege era foarte puternică. Iudeul înțelegea prin aceasta chiar și celelalte legi, inclusiv Cele 10 porunci. Legea rabinică era o explicație a legii morale. De exemplu, îți amintești că de fiecare dată când Isus făcea câte o minune în Sabat, fariseii spuneau ca El călca legea? La ce lege se refereau ei? Dacă analizezi tot Vechiul Testament, nu vei găsi nici măcar un verset care să spună că nu poți să faci o minune în Sabat. Atunci la ce lege se refereau? Ei se refereau la legea rabinică, la Halaha, pe care ei o respectau mult. Poate așa este și mai simplu să înțelegem ce a spus într-o zi Domnul Isus iudeilor. Matei 15:8-9:

8. *„Norodul acesta se apropie de Mine cu gura și mă cinstește cu buzele, dar inima lui este departe de Mine.*

9. *Degeaba Mă cinstesc ei, învățând ca învățăături niște porunci omenești.*

Aceste tradiții erau legile rabinice. Trebuie să avem în vedere fără îndoială că nu tot ceea ce spuneau legile rabinice era rău, fals, fără sens. Nu, rea era interpretarea pe care ei o dădeau cu privire la aceste legi. Obiectivul legilor morale și ceremoniale era de a ajuta fiecare ființă umană să înțeleagă minunatul plan de mântuire, care are în centru sângele Mielului lui Dumnezeu. Însă ei au pierdut din vedere scopul și s-au pierdut în hățișul propriilor legi.

Tot așa ni se poate întâmpla și nouă. Luăm ca exemplu *Manualul bisericii*: care este scopul lui? Aceasta nu se poate pierde din vedere: disciplina în biserică. Disciplina biblică este mântuitoare, nu

represivă. Dar când uit caracterul mântuitor și mă axează numai pe ceea ce zice manualul în mod automat, intru în probleme. Poate tocmai de aceea *Manualul* nu dă detalii, ci ne arată liniile generale, pentru ca detaliile trebuie găsite și aplicate de la biserică la biserică, în funcție de contextul în care s-au întâmplat lucrurile. Dar noi ne agățăm cu insistență de *Manualul bisericii* și vrem ca acesta să aibă tot, și punct și virgulă, și nu ieșim din aceasta. Atunci cum mai putem să îi criticăm pe bieții iudei, dacă și noi facem uneori la fel.

În legile rabinice găsim multe lucruri bune care au dus la apariția faimosului Talmud, adică o colecție de legi rabinice pe care toți iudeii trebuiau să le respecte.

Am ajuns la sfârșitul acestui studiu și vom vorbi de legea morală. Aceasta a fost dată poporului la muntele Sinai. Literalele Celor zece porunci au fost scrise cu degetul lui Dumnezeu și au fost încredințate lui Moise, iar aceste principii sunt veșnice. Litera a apărut atunci, dar principiile au venit dinainte. Înainte de Sinai exista deja principiul Sabatului, exista respectul pentru viață, principiul sincerității, al respectului față de părinți, principiul fidelității în familie etc... Aceste principii sunt reflectarea caracterului lui Dumnezeu, devenind astfel eterne. Isus nu a venit pe pământ ca să le anuleze sau să le stabilească o limită; a venit să le împlinească, să le explice. De exemplu, iată ce a spus El în Matei 5:27-28:

27. *Ați auzit că s-a zis celor din vechime: „Să nu preacurvești.”*

28. *Dar Eu vă spun că oricine se uită la o femeie, ca s-o poftască, a și preacurvit cu ea în inima lui.*

Isus nu elimină principiul, ci îl dezvoltă, îi dă o direcție spirituală, o literă care pentru iudei devenise moartă. Un exemplu bun poate să fie cel al tânărului bogat, care întreabă ce să facă pentru a avea viața veșnică, iar Isus îi recomandă să păzească poruncile. Aici tânărul devine confuz și întreabă: Ce porunci? Atunci Isus se refera la Exod 20. Atunci tânărul îi răspunde că le-a păzit din copilărie. Atunci cum este posibil să i se recomande să împlinească poruncile, dacă el a făcut-o deja? Simplu, Isus știa că împlinise litera, dar nu și spiritul.

Isus a venit aici pe pământ pentru a da un sens spiritual acestei litere moarte. Pe parcursul acestui trimestru vom vedea că, deși Isus s-a luptat cu anumite legi existente în timpul Său, Îl vedem totuși un împlinitor al lor, iar dorința Lui permanentă a fost aceea de a da sens și viață legilor divine.

Traducere și tehnoredactare Gabriel Radu